

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

The Instructional Leadership of Administrators Affecting the Effectiveness of Academic Affairs Administration in Schools under Sakon Nakhon primary Educational Service Area Office 2

สมพงษ์ วิเศษจันทร์¹ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตม² ดร.บดินทร์ นารถโคษา³

Sompong Visetchan¹ Dr.Surat Doungchatom² Dr.Bodin Nardkosa³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 329 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 108 คน ครูผู้สอน 221 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.48 – 0.89 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ด้านที่ 2 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.77 – 0.89 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test ชนิด Independent samples ส่วนการทดสอบขนาดของโรงเรียน ใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวม อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ข้าราชการบำนาญ

³Pensioner

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: สมพงษ์ วิเศษจันทร์, pchiro0005@gmail.com

รับเมื่อ 16 มีนาคม 2565 แก้ไข 22 พฤษภาคม 2565 ตอรับ 25 พฤษภาคม 2565

4. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($R_{xy} = 0.293$)

6. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรด้านวิชาการ สามารถพยากรณ์ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 10.7 และ มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 5.2866

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรด้านวิชาการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถ วิชาชีพและการบริหารงานด้านวิชาการ 2) ผู้บริหารต้องเป็นต้นแบบที่ดีในวิชาชีพและการบริหารงานวิชาการ 3) ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม 4) ผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ แก่ครูและบุคลากรด้านวิชาการ ในการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ และการบริหารงานวิชาการ 5) ผู้บริหารให้ความสำคัญ ในการจัดให้มีการอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากร

ABSTRACT

This mixed research aims to examine, compare, and find a relationship. Identify Prophetic Power and formulate guidelines for teaching leadership development of administrators that affect academic administration effectiveness in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2. The samples obtained by multi-stage random sampling were administrators of 108 schools. 221 people and teachers working in schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2022 with 390 participants. The tools used for data collection were interviews and teaching leadership questionnaires. The discriminant power between 0.48 to 0.89 and a reliability value of 0.96 and the effectiveness of the school's academic affairs administration with a discriminant power between 0.77 to 0.89 and a reliability value of 0.93. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, section. Standard deviation t-test for independent samples. one-way analysis of variance Pearson correlation coefficient analysis and stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. The instructional leaderships of administrators of were overall at a high level.
2. The comparison results revealed that the overall instructional leadership of, classified by positions, school sizes, showed differences at the .01 level of significance.
3. The effectiveness of academic affairs administration in schools were overall at a high level.
4. The comparison results revealed that the overall effectiveness of academic affairs administration of schools whole showed no difference. classified by positions, school sizes, showed differences at the .01 level of significance.
5. The instructional leadership administrators and the effectiveness of academic affairs administration in schools had a positive relationship at the .01 level of significance with a low level ($r_{xy} = .293$)

6. The instructional leadership consisting of academic professional development of teachers and personnel, could predict the effectiveness of academic affairs administration in schools .01 level of significance. with the predictive power of 10.7 percent and the standard error of estimate of ± 52866 .

7. The proposed guidelines for developing instructional leadership affecting the effectiveness of academic affairs administration in school aspects: academic professional development of teachers and personnel, namely 1) Executives must have knowledge and ability. Professional and academic administration. 2) Administrators must be good role models in the profession and academic administration. 3) The management encourages the use of technology and innovation media. to keep pace with social changes 4) Administrators support and assist teachers and academic personnel. in professional self-development and academic administration 5) Administrators give importance to organizing training and seminars to increase knowledge, competence and skills for teachers and personnel.

Keywords: Instructional Leadership, Effectiveness of Academic Affairs Administration

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ทุกคนต้องเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษา ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี ความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 10)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นสิ่งสำคัญหนึ่งที่ใช้สามารถในการโน้มน้าวจิตใจ จงใจ หรือชี้แนะให้ครูและบุคลากรได้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (ไชยา ภาวะบุตร, 2555, หน้า 194)

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารที่ประสิทธิภาพทำให้บรรลุผลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจหลักในการบริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องดำเนินการในเชิงของการพัฒนา เพื่อให้เด็กไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศชาติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้มีนโยบายกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนในเรื่อง ให้เป็นคนเก่ง มีทักษะการอ่าน การเขียน และคิดเลขเป็น มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ร่าเริง และได้มีการกำหนดนโยบายที่ให้การส่งเสริมผู้บริหารในโรงเรียนได้พัฒนาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่งที่จะช่วยในการยกระดับประสิทธิผลด้านการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด (สำราญ ศรีจันทร์, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2565)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยในเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านวิชาการ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านใดบ้างมีอำนาจผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนหรือไม่ อย่างไร
7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นอย่างไร

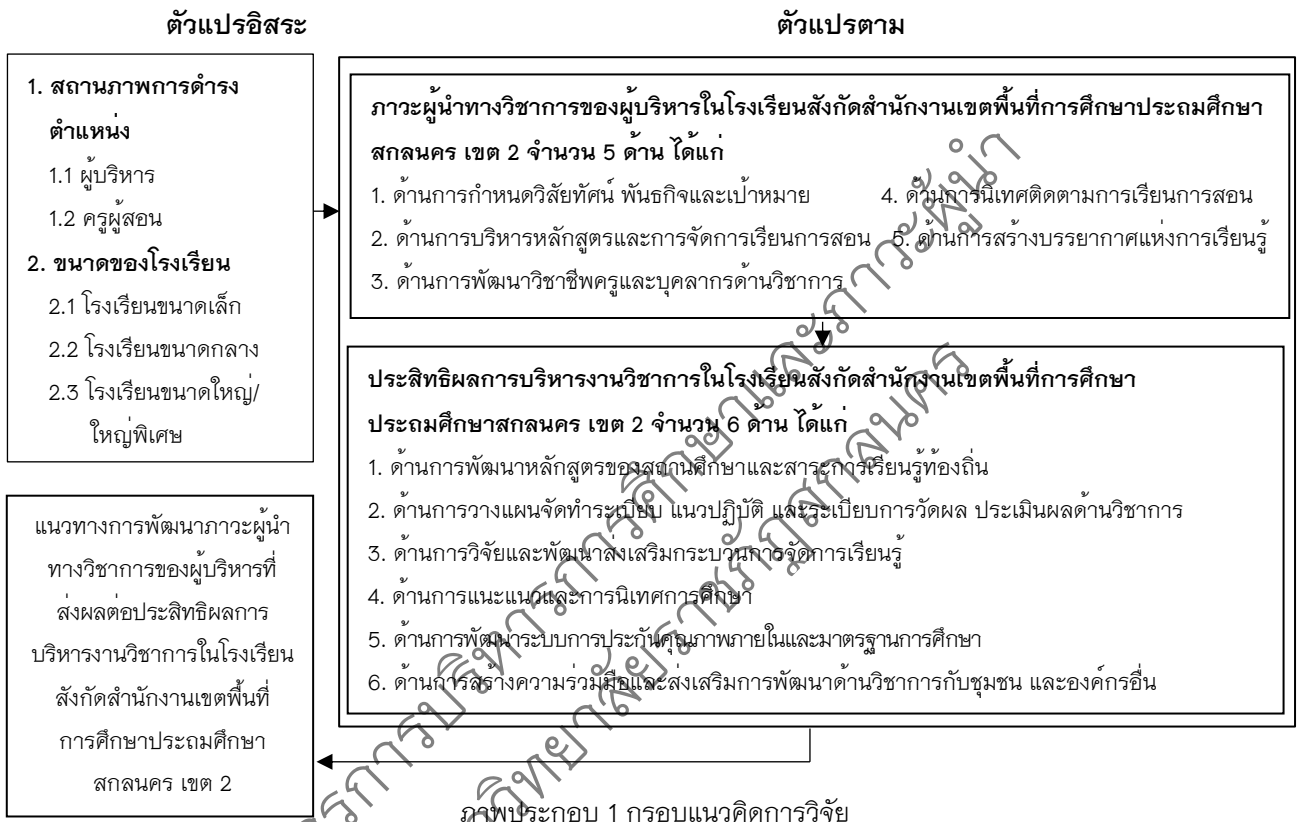
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,277 คน จาก 255 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 329 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 108 คน และครูผู้สอนจำนวน 221 คน จาก 108 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จำนวน 5 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการจำนวน 6 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองการทำวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และขอความอนุเคราะห์ เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในตอบแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูล ถ้าหากกลุ่มตัวอย่างใดยังตอบแบบสอบถามไม่ครบผู้วิจัยจะเดินทางไปติดต่อ เพื่อขอให้ผู้ที่ในกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตอบแบบสอบถามให้เรียบร้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) กรณีทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติให้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของ Least Significant Difference (LSD) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก
4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรด้านวิชาการ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 10.7 และ มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 5.2866
7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 คน มีแนวทางพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถ วิชาชีพและการบริหารงานด้านวิชาการ 2) ผู้บริหารต้องเป็นต้นแบบที่ดีในวิชาชีพและการบริหารงานวิชาการ 3) ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม 4) ผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ แก่ครูและบุคลากรด้านวิชาการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ และการบริหารงานวิชาการ 5) ผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถ และทักษะ ในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากร

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ จึงใจให้ครูและบุคลากรในโรงเรียน ดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนติ มโนปัญญา (2565,

บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียน ให้ความสำคัญในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร สืบค้นหาความรู้ด้วยตัวเอง จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารงานด้านวิชาการ จึงทำให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัสวี ยาทองไชย (2565, หน้า 26) ได้ทำการ ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ผลการวิจัยเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ การดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน โดยรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดที่แตกต่างกัน จำเป็นต้องมีการบริหารที่แตกต่างกัน เนื่องด้วยทรัพยากรและงบประมาณที่มีอย่างจำกัด อีกทั้งจำนวนครูและบุคลากรที่ไม่ครบชั้นเรียน จึงส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาด ใช้หลักการและเหตุผลในการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาในโรงเรียน มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการในสังคมปัจจุบัน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการจาเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรภวิชัย อุนนวิเศษ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านวิชาชีพ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยจัดให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

และการบริหารงานด้านวิชาการ จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรรเพชญ์ ไตรรงค์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการบริหารงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กรับได้รับการจัดสรรงบประมาณตามจำนวนของนักเรียนจึงส่งผลให้การใช้งบประมาณในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต้องใช้อย่างระมัดระวัง มุ่งเน้นความคุ้มค่าเป็นหลักรวมทั้งครูและบุคลากรที่ไม่ครบชั้นเรียน จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลนิชา ศิวพงษ์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญกับทุก ๆ ฝ่ายในการบริหารจัดการด้านบริหารงานวิชาการให้ความสำคัญแก่ครูและบุคลากรรวมแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจในการบริหารงานด้านวิชาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวม มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้ คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรด้านวิชาการ ถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ส่งเสริมให้ผู้ที่บังคับบัญชาได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพและด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาครู ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดการหลักสูตรและการสอน และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนร้อยละ 41.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 23991

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมในการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการดังกล่าว เพื่อให้ส่งผลถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ต่อไป

1.2. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ในการพัฒนาประสิทธิผลด้านดังกล่าว ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการให้ดียิ่งขึ้น ต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรด้านวิชาการ มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุดต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ดังนั้นควรมีการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในด้านดังกล่าว เพื่อยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้สูงยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ในตัวแปรหรือองค์ประกอบอื่นเพิ่มเติม

2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ในตัวแปรหรือองค์ประกอบอื่น เพิ่มเติม

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ไชยา ภาวะบุตร. (2565). หลักทฤษฎีและปฏิบัติ. สกลนคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เนดี มโนปัญญา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พรภวิชัย อุ่นวิเศษ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มนัสวี ยาทองไชย. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- สรพรเพชญ ไตรรงค์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรยุทธ ลิ้มมาจันทร์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการ
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔). กรุงเทพฯ.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร